46

29

DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA *,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis decimâ-sextâ mensis Martii, anno Domini M. DCC. LXXIX.

M. JOANNE-JACOBO NOLLAN,
Doctore Medico, Præside.

An impeditis lacrimarum viis, parari debeat lacrimis artificiale iter, in cavum quod juxta majorem oculi canthum, inter superficiem internam palpebræ, & oculi globum deprehenditur?

I.

IN externam oculi superficiem, rore amico, depluit latex limpidus quem fundunt excretorii glandulæ lacrimalis ductus; quâ proportione stillat ros ille, eâdem fere per oscula ductuum lacrimalium resorptus, interiora sacci lacrimalis, deinde ad nares, mediante ductu nasali, transmittitur. Varia sunt noxarum genera quibus, per itinera modo memorata, præpediri potest lacrimarum transmissio; dum enim majori oculi cantho adnascitur tumor aliquis, ut verbi gratiâ Encanthis, dum hæret obex ductui nasali, dum fistulâ laborat, aut fungo infestatur saccus lacrimalis, dum post inflammationem palpebrarum, coalita remanent puncta lacrimalia, tunc interclusis meatibus, super genas flumine refluo decidunt lacrimæ; huic vitio impositum est epiphoræ nomen, maximas ægrotanti creat molestias, siquidem perpetuo lacrimarum fluxu abstergitur humor ille unguinosus quo lubricantur palbebrarum margines, hinc tarsi intumescunt, rubent, tandem inflammatione correpti exulcerantur: unde natales ducit tetrum deformitatis genus quod Ectropium vocant. Cum igitur gravioris admodum momenti sit incommodum istud, non mirum quod desudarint tot præstantes in arte Chirurgicâ viri, ut præclusum lacrimis restituerent iter; quid fausto partu in medium protulerit illorum industria perlustrare est, hinc facilius elucescet quàm cæteris præstet nova methodus à celeb. hujusce scholæ M. ANTONIO PETIT excogitata, quæ sola id laudis sibi vindicat, ut periculi omnino expers, feliciter in omni casu usurpari queat citra ullum cicatricis inhonestæ vestigium; & primo, ne devii huc & illuc ferantur gressus, non abs re erit morborum qui epiphoram generare solent genuinis caracteribus, causis, & simptomatibus paulisper immorari.

II.

NOXARUM quibus tentantur viæ lacrimales individua comes Epiphora; hinc omnia susdeque miscentibus, eodem nomine placuit insignire morbos indole, naturâ, situ planè diversos; etenim vox fistulæ semper sonat, fallitque incautos insulsa denominatio; istius saltèm erroris dedecus vitare nostrum est. Ridiculum

* Tertio propugnata. Auctore M. LE PREUX, D. M. P.

A

nimis Epiphoræ pendenti ab occlusione ductûs nasalis, aùt à coalitione punctorum lacrimalium, fistulæ nomen tribuere; quando adest occlusio ductûs nasalis, his sese prodit notis: cum ad narem perlabi nequeant lacrimæ, sensim sine sensu coacervantur in sacco, hinc turget adeò ut extrinsecus in conspectum prodeat tumor qui hernia lacrimalis juxta quosdam, hydrops sacci lacrimalis juxta alios vocatus fuit; ubi verò ità intumuit receptaculum, ut nihil jàm intromitti queat, cùm secretioni sempèr eodem tenore vacet glandula lacrimalis, necessariò continget ut ex oculo per genas decidant lacrimæ, si digito prematur cutis cui subjacet saccus, tunc per puncta lacrimalia refluit humor contentus, qui ob moram spissior, materiem purulentam colore aliquando mentitur. Ista sacci lacrimalis prominentia facile distinguitur ab anchilope qui est tumor carunculæ durus, inæqualis, digitorum pressioni renitens, ab Ægilope qui est ulceris species in viciniâ sacci lacrimalis posita. Timendum est ne, dùm distenditur saccus, distractis nimiùm fibris, rumpatur, tunc soluti continui ora semper ab acrioris lacrimæ effluxu irritata indurescunt, pus mali moris eructant, callis obsidentur, & fistula propriè dicta locum habet; causas obstructionis ductûs nasalis referre est aut ad compressionem à polypo oriundam, aut ad inflammationem, quibus causis fit ut moras nectat liquidum, parte fluidiori sufflaminatâ, quasi fæces subsidant super parietes ductûs, sicque factâ congestione, ponatur obex jàm artis medicæ molimina irrisurus; post variolas, prægressâ palpebrarum inflammatione, sæpe contingit ut exulcerata seù puncta lacrimalia, seù ductus lacrimales coalescant: hujus mali diagnosis eruitur ex perpetuo lacrimarum effluxu quem in sacco lacrimali nullus stipat tumor nec alterius generis noxa. Tandem ex alio morbi genere refractariæ admodum indolis, natales mutuatur Epiphora. Juxtà majorem oculi canthum, rupto lacrimarum receptaculo, sordidum ulcus deprehenditur pus ichorosum plorans, cujus ora callis circumdata; fistula lacrimalis audit, quæ simplex aut complicata, benigna aut maligna; complicata quandò adest caries aut ossis unguis, aut apophiseos ascendentis ossis maxillæ superioris, aut apophiseos orbitariæ internæ; maligna, quando inversa ac dolorifica soluti continui ora indolem cancri induunt: pro variis istis noxarum generibus in diversas processum fuit medendi vias, ad quarum expositionem properamus.

III.

OBSTRUCTO ductu nasali, veteres hanc instituebant operationem: lumine adverso collocabatur ægrotans, ipsius capite ad posteriora nonnihil retracto, tùnc Chirurgi manus scalpello recto instructa, cutim quâ obtegitur saccus lacrimalis, digitorum ope firmiter tensam secabat incisione semilunari quæ orbitæ curvaturam ferè sequeretur; diducto vulnere prodibat saccus lacrimalis apice instrumenti transfigendus, quo facto, contra os lacrimale magnâ vi specillum ita adigebatur, ut rupto osse ad naris cavum penetraret; postea per foramen, aut cereus, aut ligneum bacillum immittebatur, quæ retrahere nefas donec plagæ exteriori cicatrix inducta fuerit; spreta obsolevit hæc methodus, nec immeritò; præter periculum quod secum invehebat ossis diffractio, id evenit ut, retracto bacillo, luxurient undique carnis gemmæ, seu ex membranâ pituitariâ, seu ex tunicis sacci lacrimalis, sicque, obturato aditu, malum de novo recrudescat. Secum reputans quam manca sit veterum agendi norma Anelius, novam methodum excogitavit. Immisso per punctum lacrimale superiùs tenui specillo paululùm incurvo cujus apex in olivæ formam desinit, illud adigit usque ad cavum sacci lacrimalis, tunc blandè motitando, oppositum obicem vincere nititur, quem ut superet faciliùs, injectiones adhibet; mediante enim parvo syphunculo, iteratis vicibus, liquor idoneus in saccum impellitur. Ista rectius excogitata nondum omne tollunt. 1°. Multos nancisci est apud quos per exiliora ductuum lacrimalium orificia aditus sive specillo, sive syphunculo patere nequaquam poterit. 2°. Quandoquidem intromissio ritè

ſuccederet, hærens ductui naſali moles, illatam vim luderet, aut nondum altiori radice ſerpſiſſet malum; in medium profertur altera methodus, quæ fauſtos habet exitus quando morbus ſtat in principio; huc collimare eſt ut inſtitutâ compreſſione, nihil colligi queat in ſacco lacrimali, & dum mediantibus per nares injectionibus, minuitur in ductu naſali reſiſtentia, ſenſim ſine ſenſu ad priſtinum robur redit ſaccus, & obex aliquando ſolvitur; ſi nihil inde boni emerſerit, ad aliam opem confugiendum venit; adacto per nares in ductum naſalem ſpecillo, nucleus obſtructionis pedetentim frangitur, non omiſſis interea injectionum artificiis; quo quidem operandi modo id obtinetur ut feliciori niſu in nucleum impingatur. Attamen non rarò caret effectu prædicta operatio; ea adeſſe poteſt conformatio ut, oſſe turbinato inferiori ſupra quod hiat oſtium ductûs naſalis ſtrictiùs oſſi maxillæ applicato, apex ſpecilli nullâ arte intromitti queat; Chirurgus Pariſienſis celeber. PETIT veterum medendi rationem ingenioſè admodum correxit; inciſionem eodem fere modo celebrat, adeo ut ad naſi radicem incipiat ſuper illum locum ubi hæret tendo muſculi orbicularis, quem citra ullam noxam lædere fas eſt; ſedulò incumbere debet medentis cura, ut partem cutis, quâ in oculi angulo palpebræ inter ſe committuntur, integram ſervet, aliter oritur Ectropium; poſtea diducuntur inciſionis ora, conſpicuoque lacrimarum receptaculo, altera infligitur plaga per quam immittitur ſpecillum ad naſi interiora, ſuperato ductûs naſalis obice, deducendum. Hanc methodum cæteris præſtantiorem varia obſident incommoda; nonne aliquando abit in fiſtulam plaga exterior? nonne modo cicatrix inducta fuerit, metuendum ne intùs à turgidulis carnium gemmis oſtium præcludatur? tandem quando res proſperrimo omine cederent, quamdam deformitatis notam imprimit cicatricis veſtigium.

Quos in obſtructione ductûs naſalis varii admoverunt auctores operandi modos, fido ordine recenſuimus: nunc paucis perpendere eſt quid in occluſione ſeu punctorum, ſeu ductuum lacrimalium: quid in fiſtula peractum fuerit. Quoad primum morbum non defuêre qui ſuaderent glandulæ lacrimalis extirpationem quaſi, remoto ipſiuſmet operationis periculo, corneæ deſiccatæ diu ſervaretur pelluciditatis honos. Alii voluerunt ut acu tenuiſſimâ transfigerentur ductus lacrimales, ſicque ductibus reſtitueretur lumen; iſtâ in theoriâ fulgeant, iis enim non favet praxis, hìc ſtetit induſtria: quoad fiſtulam, immiſſo per aperturam ſpecillo, hærens ductui naſali obex detruditur; poſtea medicamentis rodentibus ora fiſtulæ callis obſita depaſcunt, ſi caries adſit; nudato oſſe carie tentato, levem noxam ſpirituoſis, majorem ferro candente circumcidunt; quo facto ſcopus eo tendit ut cicatrix obtineatur. Sed, ſi fungus interiora ſacci occupet, ſi ejuſdem ſacci ſuppuratione exeſi nulla maneant veſtigia, quid ab artepetendum? in his ut & in prædicto occluſionis ductuum lacrimalium caſu ſiluerat ars, donec à celeberr. hujuſce ſcholæ M. PETIT ditata, novum auxilii genus in omnes morbos mox memoratos feliciùs accomodatum, protulerit.

I V.

JUXTA majorem oculi canthum, infra carunculam lacrimalem, cavum quoddam inter internam palpebræ inferioris ſuperficiem, & oculi globum deprehenditur. Hìc ad latus, in ſulco oſſis unguis deliteſcit ſacci lacrimalis pars antica & ſuperna quam ſola obtegit conjunctiva: hunc locum operationi dicatum voluit celeb Prof. ANT. PETIT, adhibitis quæ requiruntur cautelis, ſcilicet, ut convenienti modo præparetur ægrotans, ut manè inſtituatur operatio, quia turgeſcens ſaccus rudi etiam & inexperto monſtrat iter, ut in ſitu idoneo ſuperiùs deſcripto, caput ægrotantis recumbat; quo facto, diductâ inferiori palpebrâ, adeout cavum de quo jam dixi latè pateat tumori lacrimalis ſacci immergitur ſcalpellum rectum, plana inſtrumenti ſuperficie oculum ſpectante: inciſione celebratâ, ſpecillum duce ſcal-

pello immittitur, eoque usque ab obicem adacto, vi quâdam ad nares paratur via. Primis diebus cereus minor aut Cannula in foramine retinetur, donec ora incisionis occaluerint; postea ad hunc locum utpote decliviorem delabentibus lacrimis, non pertimescendum ne obturetur aditus: hanc operationem exponere, laudare est. Cæcutiret profectò qui primâ fronte ipsius commoda non intueretur; in omni casu successus non fallax, nihil periculi, nulla deformitatis nota, præsens ac efficax in obliteratione ductuum lacrimalium, in ipsiusmet sacci lacrimalis destructione, auxilium, in id conspirant, ut methodus hæc palmam cæteris præripiat.

V.

HANC operationem nullus boni detractor, increpet tanquam imaginationis ludum in musæi silentio partum; pluries jam celebrata, spem nunquam in praxi fefellit; sed ut pericula detegat, se ipsum torquebit malè ingeniosus pavor: nonne inquit, ex plagâ conjunctivæ inflictâ oriri potest valida oculi inflammatio? nonne si carnes ex labro incisionis progerminent, intercipietur ad nares communicatio? Quoad primam objectionem, inanis est mali metus, quod tantùm re malè peractâ contingit, cujus aliunde facilis medela; quoad secundam, nodus resecandus venit, quia perpetuo lacrimarum defluxu, apertum servatur foramen; præterea mediante Cannulâ quæ in cavo majoris canthi delitescet, omne impedimentum aut præcaveri, aut præcidi potest; nullum nunc ferit aures objectionis murmur: quid igitur super est, nisi ut vela traham properando ad conclusionem?

Ergò impeditis lacrimarum viis, parari debet lacrimis artificiale iter, in cavum quod, juxta majorem oculi canthum, inter superficiem internam palpebræ, & oculi globum deprehenditur.

DOMINI DOCTORES DISCIPLINÆ MAGISTRI.

M. Guillelmus-Josephus DE L'EPINE, *Antiquior Scholarum Magister, Antiquus Facultatis Decanus, Academiæ Censor.*

M. Hyacint.-Theodor. BARON, *Antiquus Facultatis Decanus, necnon Castrorum Regis & Exercituum in Germaniâ & Italiâ Proto-Medicus.*

M. Josephus PHILIP, *Utriusque Pharmaciæ Professor designatus.*

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joann.-Stanislaus MITTIÉ, *Regiæ Scientiarum & Litterarum Nancei Academiæ Socius, necnon Stanislaai I. Poloniarum Regis olim Medicus ordinarius.*

M. Joannes-Baptista Alexander MAIGRET.

M. Franciscus-Felicitas COCHU.

M. Carolus-Ludovicus Franciscus ANDRY, *Anatomes & artis obstetriciæ in gratiam Matronarum Professor designatus.*

M. Claudius-Carolus DEJEAN.

M. Josephus DE JUSSIEU, *Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.*

Proponebat Parisiis STEPHANUS CROCHET, Cluniacæus, Diocæsis Matisconensis, Doctor Medicus Bituricensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1779.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAU, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Typographi 1779.